

Vojna v Tuniziji ni bila lahka. Nemške in italijanske čete so se poslužile vseh mogočih sredstev, da bi ubranile mesti Bizerte in Tunis. Vsa pota so podminirale. Gorja slika prikazuje, kako zavezniški vojski izpodkopavajo mine, predno morejo tanki naprej.

Naše zmage na bojiščih; ne pa še v diplomaciji

MOSKVA DOLŽI POLJSKO ZAMEJNO VLADO SPIJONAZE. — PRAVDA IZJAVLJA, DA SE SOVJETSKA UNIJA NE BO IZNEVERILA. — SVEDSKA IN FINSKA V STISKI

Zavezniki so bili tako navajeni porazov, da četudi tu in tam zmagajo, jih to nikakor ne navduši v tolikšni meri kot so rjovelj Nemci, ko so si osvojevali deželo za deželo skoro brez truda.

Konec "rimskega imperija"

Z zavzetjem Tunizije je zavezniška sila zavladała skoro nad vso Afriko. Nekaj jo je v posedi Španije, vsa druga je sedaj v oblasti Anglije, Zed. držav, Francozov in pa Južnoafriške unije.

Mussolini, ki se je tako navdušeno pognal v vojno, v veri, da bo Franciji izrgal tudi Tunizijo, se je ukanił bolj kot kdorkoli v tej vojni. Izgubil je vse, kar je imel v Afriki.

Pravzaprav je Italija doseđaj edina velesila, če se jo sme tako imenovati, ki je vojno že izgubila, neglede koliko časa bo še trajala. V koliko bo plačala za svoj poraz, je pa drugo vprašanje. Vatikan deluje, da kazni ne bo prehuda, in pa, da čeprav bo Mussolini padel, se naj Italiji vseeno dodeli nekaj nagrad.

"Druga fronta" bo letos gotova stvar

Angleške in ameriške zmage v Afriki je zelo topla pozdravila tudi Moskva. Ob enem so v Kremlinu uverjeni, da je zavzetje Tunizije ob enem uvod zavezniške invazije na evropsko celino. Rusija jo silno želi, ker'je bila doseđaj v vojni z Nemčijo osamljena. Smatra, da je z njo tudi sedaj še zgolj sama v vojni in še zmerom vprašuje za "drugo fronto".

Stalin je čestital angleški in ameriški armadi v Tuniziji in ob enem omenil, da bodo lahko odslej vse tri skupno napadla Hitlerja na pragu njegovega tretjega rajha.

Tipanja za separatni mir

Prvič od kar se je pričela sedanja vojna, so "gnile" demokracije pokazale, da znajo ne

samo žeti poraze, nego tudi zmagovati. In še več: Hitler spoznava, da se njegova moč krha. Ko je šel njegov blitzkrieg kakor povodenj in blisk po Evropi, je že takrat sklenil ponuditi Angliji mir in obracunati le z USSR. Sedaj ponuja mir tudi Stalinu. Dne 1. maja mu je to odgovoril, da ga ne bo — namreč separatnega miru. "Nemčija se mora podati brezpogojno," je poudaril Stalin in se s tem pridružil slični izjavi Roosevelta in Churchilla, ki sta jo podala na svojem sestanku v Casablanci.

Nemčija se z nadaljevanjem vojne ne bo mogla rešiti. Lahko pa se otme z zasejanjem razprtij med zaveznike, ali pa s sklenitvijo miru z eno ali drugo zavezniško velesilo.

Nobena tajnost ni več, da ga je Hitler skušal skleniti z Anglijo. Njegov pajdaš Rudolf Hess je šel v Anglijo edino v "em namenu.

Churchill se ni pustil vjeti v zamko, Hess je bil interniran (Nadaljevanje na 4. strani.)

Ali se naj industrijo poddržavlja lastnikom ali pa delavstvu v prid?

Predsednik unij CIO Philip Murray, ki je bil v UMW poleg Kennedyja prvi za Lewisa, je določno izjavil, da je sedanj način vladnega prevzemanja industrij udarec za unije.

Svoj protest je izrekel proti predlog v kongresu, ki določa, da čim se predsedniku Zed. držav zazdi, da preti v katerem obratu nevarnosti prekinjenja, ima on dolžnost oklicati prizadeto podjetje za državno svojino in delavci, če se upirajo, so podložni vojaški disciplini.

Na podlagi tega pravila so postali premogovniki posest zvezne vlade. Predsednik je izdal tak oklic in nad rovi so zavrhale zvezdne zastave, ob vhodih pa napis, ki pripovedujejo, da so premogarji odslej uslužbenci vlade.

Ko je vlada prevzela 1. maja premogovnike — ali jih je res prevzela?

Vsakdo ve, da je bil prevzem storjen zaradi premogarjev, ker jim je bilo na ta način ukazano nadaljevati z delom. Ravi so ostali privatna svojina kakor poprej. Lastniki so s tem "podržavljenjem" pridobili, delavci pa izgubili, če se jim ne bo priznalo zahteve za zvišanje mezde.

Ko je predsednik Roosevelt proglasil premogovnike za vladno področje, so se lastniki razveselili. Smatrali so, da je to udarec za unijo in "vladni prevzem" premogovnikov pa njim v korist.

V zveznem kongresu je bil takoj nato predložen načrt, ki določa, da sme predsednik proglasiti za vladno svojino vsak obrat, v katerem se dogodi spor med unijo in delodajalcem. Murray pravi, da je to kakor nalašč zanjka za zadavljenje unij. Delodajalec povzroči spor, njegovo podjetje prevzame država, unija izgubi, on pa ima na stroške države zaščito in jamčenje dobičkov.

Ako bi Murray hotel sklepati dalje bi lahko priporočil članom unij, da naj se organizirajo tudi politično in izvolijo v zakonodaje svoje poslance namesto zastopnikov delodajalcev.

Duhovniki v skrbeh, kako vojake obvarovati pred pohujšanjem

Vojaki so silno izpostavljeni grehu. Skušnjava jih vabijo iz vseh kotov. Tako je bilo ugotovljeno na konvenciji evangeljskih cerkva, ki se je nedavno vršila v Chicagu. Osemdeset delegatov je poslušalo govornike, ki so pripovedovali, da je okrog vojaških taborišč polno točilnic opojnih pijač, bordelov, igralnic in raznih drugih lokalov grešne nečistosti.

Fantje iz suhaških držav so se hipoma znašli v mlakah grešnosti in nikogar ni, ki jih bi ščitil, kakor so bili varovani doma.

Tudi vojaške kantine niso dosti boljše kot privatne breznice, so trdili na tej konvenciji in zahtevali, da se v njih preneha točiti pivo. "Mehke pijače" za poštene fante zadržujejo.

Cerkveni veljaki so se dalje zgražali tudi nad takozvanimi programi, ki se jih predvaja v zabavo vojakom na vladne stroške. Filmske igralke, pevke in plesalke nastopajo napol nage in s svojimi moškimi tovariši uganjajo neslane, napol kvantarske dovpite.

Rev. R. L. Decker iz Collinsa, Colo., se je zgražal nad oglaševalci opojnih pijač, ki so z reklamo privabili tudi dekleta v to grdo razvado. Namreč je sedaj zvaljena v njegovo opojnost in kdo ve, kako težke bodo posledice, če tej strašni razvadi ne napravimo konca.

Konvencija je apelirala na predsednika Roosevelta in na zvezno administracijo, da naj napravi konec razuzdanosti okrog vojaških taborov, zatre naj se gnezda nečimurnosti in sprejela je resolucijo, ki pravi, da je družina podlaga demokraciji in vzornosti. Treba pa

Svarilo velebiznisu pred nevarnostjo, ki mu preti po vojni

"Ko bo vojne konec, se gotovo dogodi, da bo v deželi okrog dvanajst milijonov brezposelnih delavcev."

Ta ugotovitev ni iz kakoga delavskega ali radikalnega lista, temveč iz revije Business Week, ki je urejevana za izvršne uradnike korporacij, za njihne direktorje in druge, katerih naloga je, da se brigajo za velebiznis.

Business Week o nevarnosti ogromnega števila brezposelnih strokovno razpravlja. Odgovornim ravnateljem svetuje, naj imajo to možnost v uvidu že sedaj, takoj — in se pripravijo urediti produkcijo in distribucijo po vojni tako, da se bo moglo brezposelnost omiliti.

Tega ne svetuje zaradi delavcev. Svari pa one, ki ravnajo z bogastvi, ker bi jim armada dvajsetih milijonov brezposelnih lahko postala nevarna.

List našteva, kako so se v led vojne izpopolnile razne tehnične iznajdbe, da se z njimi producira sedaj z malim številom delavcev toliko, kolikor je produciralo prej z manj popolnimi stroji še enkrat toliko delavcev.

Tehnične izpopolnitve bodo ostale, vojnih naročil pa bo enkrat konec.

Industrija se bo tedaj preuredila za civilno produkcijo. V njej bo milijone rok odveč, ako se ne najde novih virov za zaposlitev odvisnih delavcev.

Kapitalistični krogi se morajo s tem problemom početi torej sami v korist. Vprašanje je le, če so ga v sedanjem sistemu more rešiti. Dosedaj se jim to ni še nikoli posređilo, razen za krajše dobe. Problem brezposelnosti pa je postajal med tem čedalje večji. Sedaj ga je začasno odpravila vojna, a kaj potem?

Adamič bil na posvetovanjih v Washingtonu

Ko je bil Louis Adamič predprošli teden v Chicagu, je omenil, da drži njegova pot najprevo v Washington. Kot je bilo že poročano, so ga merodajni vladni krizi določili za posebno mislijo v inozemstvu.

Iz SANSovega urada je prišla minuli teden vest, da je bil Adamič na posvetovanjih 5. in 6. maja z državnim podtajnikom Sumnerjem Wellesom in z uradniki Office of War Information in Office of Strategic Services. Vest pravi, da je bil razgovor v zvezi s interesi Slovencev v stari domovini. A se je tikal nedvomno tudi raznih drugih zadev in splošnega položaja v Jugoslaviji.

je, da se uvede v njo molitev. Stan vsake družine naj bo hiša božja. Naj se molí pred jedjo in zvečer, pa bo krščanstvo spet dobilo svojo staro veljavo.

Delavstvo bo ob vse pridobitve, če se ne zgane

AMERIŠKA LEGIJA ZAHTEVA, DA SE UNIJE OTRESEJO RAKETIRJEV. — GREEN SVETUJE, DA NAJ SE DELAVCI ORGANIZIRANO PROTIVIJO SOVRAŽNIM ZAKONOM

Na seji odbora Ameriške legije, ki se je vršila v Indianapolisu, je bilo med drugim priporočano, da naj mornarični oddelek zvezne vlade prevzame vso trgovsko mornarico in mornarji na tovornih parnikih pa naj bi imeli potem enako plačo kakor vojniki. Njihova sedanja plača znaša \$450 na mesec, prvi poročilo Ameriške legije, dočim prejemajo mornarji vojne mornarice, ki jih ščitijo na morju, veliko manj. To je po mnenju odbornika Warrena Athertona iz Californije krivično razmerje, ki za moralo v vojni mornarici ni dobro.

Za znižanje plač

Čemu naj ima delavec na trgovskem parniku večjo plačo kot pa vojak, vprašuje omenjeni odbornik Ameriške legije in misli, da je v živo zadel.

On ni edini, ki deluje, da se bi delavcem plača drastično znižalo. Veliko profesionalnih patriotov venomer vpije, kako visoke so plače delavcev, dočim prejemajo vojniki le okrog \$50 na mesec.

Proti zaprti delavnici

Na omenjeni seji Ameriške legije je bila sprejeta resolucija, ki priporoča kongresu, da naj zaprti delavnico prepove. Dalje, da naj se vojake, ko bo vojne konec in bodo odpušteni iz armade, vpostuje neglede če hočejo v unijo ali ne. Nikjer ne bi smel biti za častno odpuščenega vojaka pogoj za uposlitev pristop v unije.

Ako se to zahteva, ki ima v kongresu in v legislaturah veliko pristašev, uveljavlji, bo za unije velik udarec. Kompanijam bi bila taka postava prav všeč, ker bi jim bilo z njeno pomočjo unije lahko onemogočilo, posebno če bi mogli bivše vojake kako pridobiti proti uniji ali jih nahujskati zoper

nje. To med vojniki že delajo, posebno letalec Rickenbacker. S svojo propagando proti unijam širijo med vojniki mnenje, da unijski delavci bogate na njihove stroške, vrh tega še lenarijo in stajkajo.

Vsakdo, ki želi delati, naj bi imel pravico do zaposlitve ne da bi bil primoran spadati v unijo in ji plačevati davek.

Druga resolucija določa, da naj se proglasi vsako oviranje produkcije za veleizdajstvo in zvezna oblast naj s krivci ravnana enako kot postopa z drugimi izdajalci.

"Boj raketirjem!"

Kot je sedaj v običaju, so tudi na tej seji ostro obsojali raketirstvo. Poročilo o tem govori na način, kot da sedaj sploh ni poštenih unij. Sploh da je raketirstvo in unija eno in isto. Delavstvu je treba priskočiti na pomoč z zakoni, da se otresejo pijavk.

Za zabranitev stavk

Pod pretvezo, da stavke ovirajo vojno produkcijo, so bile v kongresu znova predložene razne prepovedi, ki bi delavcem zabranile stavkati in vsako drugo sredstvo, s katerim bi ogrozili produkcijo.

Kjer bi se unija vzlic zakonu upirala in pretiša s stavko, bi moral takoj poseči v spor predsednik. Prizadeto podjetje bi proglasil za državno last in delavce za zvezne uslužbence, kakor je storil v slučaju spora med operatorji in unijo premogarjev.

Kompanijam bi bila taka metoda všeč. Z unijo bi lahko izzvala spor kadar bi hotela in ustvarila situacijo za vladni prevzem podjetja. Smatrajo, da bi taka procedura škodila samo uniji, za kompanijo pa bi bil vladni prevzem njene to-

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Kaj lahko v tem letu storimo za Proletarca?

Na seji odbora JSZ dne 7. maja je upravnik Chas. Pogorelec poročal med drugim o potrebi kampanje za Proletarca.

Izvoljen je bil odsek v ta namen, v katerem so trije člani: Joško Oven, ki je predsednik upravnega odbora, Chas. Pogorelec in Frank Zaitz.

Upravnik upa, da nam bo mogoče dobiti več sto novih naročnikov, kar bo izvedljivo le, če agitacija za razširjenje Proletarca resno podvzamemo.

Z Majskim glasom smo sijajno uspeli, enako z Am. druž. koledarjem; list pa nam prizadeva težkoče, ker so izdatki zanj veliko višji kakor pa dohodki.

Kampanje z nagradami in kontesti menda ne bo. Vse upanje se gradi na tiste naročnike, ki se trudijo ta list obdržati in delajo zanj. V kampanji, ki se prične meseca julija, bodo lahko pridobili sebi v pomoč še druge naše somišljenike in tako bo uspeh zagotovljen.

Veliko nam lahko v agitaciji za razširjenje Proletarca pomagajo vsi drugi čitatelji Proletarca. Ako bi vsakdo dobil enega novega naročnika, pa bi bil problem rešen in naše gibanje bi pridobilo na zamahu.

Več o načrtu za to kampanjo priobčimo čim obor dogotovi svoje delo.

Odjemalci brez zaščite pred verižništvom

Newyorški župan La Guardia je dejal, da če vlada noče uveljaviti svojih postav glede reguliranja cen živilom, bo pa on storil konec raketirstvu. "Konzumenti so najslabše zaščiteni in čas je že, da se nekdo zavzame zanje." Policiji je ukazal, naj prime špekulante in zavije vrat črnemu tržišču.

New York je namreč mesto, kjer takozvane dostropne cene pomenijo še veliko manj kot v drugih krajih. Če hoče jesti, moraš na "black market".

V času prohibicije je bilo za "butlegarje" in njihove "protektorje" milijone dolarjev do-

hodkov. A bili so malenkost v primeri z dohodki "čnega tržišča", ki se peča z živili, ne s pijačo. Samo v New Yorku do naša prekupcev in malim razpečevalcem milijone dolarjev na teden.

La Guardia je odredil, da naj njegova policija uveljavljuje zvezne regulacije ker se vlada ne zgane, pa so kriličci postavili k sodniku Louisu A. Valentiju in se pritožili, da jih župan nepostavno preganja.

Sodnik Valenti jih je zaščitil in odredil, da je župan šel preko svojega delokroga. Zvezne postavne sme uveljavljati le federalna vlada, ne pa občinske oblasti.

Župan je dal aretirati nad-

tisec kriličev, ki so iz živilakega trga napravili zlat studenec, a je moral po Valentijevem odloku vse izpustiti. Svoji policiji je naročil, da naj vrljakov ogromnega newyorškega "black marketa" več ne nadlegujejo, čeprav napravijo vsak dan vsled krčenja zvezne postavne o dostropnih cenah več kot dva milijona dolarjev čistega dobička. Stara "butlegarija" je bila torej komaj zence v primeri a sedanjo. In dočim se je "butlegarje", ki so trgovali z alkoholnimi pijačami, smelo preganjati, imajo živilski "butlegarji" toliko zaščite, da jim nihče ne more doživeti.

Konzumenti. so neorganizirani.

A tisoč prekupcev v največjem ameriškem mestu pa razpolaga z ogromnimi vsotami in jim je lahko dobiti sodnika, ki razsodi vselej tako, da je konsumentom v škodo in kriličcem postavne v korist.

La Guardia je priznal, da je stvar zelo resna. Brez alkoholne pijače človek prav lahko preostane. Ne pa brez hrane. "Jesti morajo vsi," je dejal, "in če ne dobe živil po postavnih cenah, morajo pač plačati toliko kolikor prodajalec zahteva. Nekdo bi moral za ljudi kaj ukreniti," je dejal. "Zakoni samo na papirju jih ne bodo varovali."

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdava Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah na celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi kopirali in oglaševalci morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz
Business Manager: Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Ali se v naporih za zmago res vsi enako žrtvujejo?

Dan za dnem nam kličejo po radiu, v časopisju in v filmih, da se moramo v vojnih naporih vsi enako žrtvovati. Ali z drugimi besedami, vsakdo naj doprinese svoj delež v polni meri. V teh apeli ustvarjajo posebno veliki časopisi in radio komentatorji vtis, kot da delavci v skupnih prizadevanjih za zmago najbolj zanemarjajo svojo dolžnost.

Kako je v resnici? Goljufije velikih korporacij, ki prodajajo v vojne namene slabše blago kakor je določeno v pogodbah z vlado, dokazuje nasprotno.

Višanje plač direktorjem ravno tako. \$25,000 čistega na leto se jim zdi premalo, pa so vplivali na kongres, da je tisto predsednikovo določbo razveljavil.

Tisoči izmed njih so si lani in fetos zvišali plačo od 50 do 200 odstotkov in več. Mnogi prejemaajo od \$100,000 do pol milijona dolarjev samo plače.

A če bi se premogari zvišali plačo s 30 na 40 dolarjev na teden, bi nas to privedlo naravnost v inflacijo! Poldruha ali celo dvojna plača za nad ure je po njihovem mnenju zločin v teh časih. Omejevanje delavniko ravno tako. Določanje minimalne mezde recimo na 40c na uro je tudi nezaslišano, ko pa bi delodajalci recimo na jugu in še mairskeje lahko dobili garaže enake.

Dividende se višajo, dobički korporacij se dvigajo v milijarde in delavcem pa se višajo IZDATKI v milijone dolarjev vsled dražtve živil in drugih potrebščin.

Tudi drugače izgubljaajo delavci od svojih pridobitev kos za kosom.

Najprvo se je pričelo z malimi restrikcijami. Med tem ves čas silovita kampanja proti unijam, kot da je v njih raketirjev kot škurkov in stenic v umazanij bajti. Nato vladna zahteva, da se unije odrečejo stavkam.

Potem zamrznenje mezde. Tolikšna je, taka naj ostane! nič navzgor.

Kmaču zatem primrznenje 27 milijonov delavcev k obratom, v katerih so sedaj uposleni.

Cene živilom niso primrznjene. Naredbe in kontrola nad prekupei, ki so le na papirju, ne drži.

Tednik Labor, glasilo železničarjev, ki je najbolj razširjen delavski list v tej deželi, ima v izdaji z dne 1. maja na prvi strani karton, ki predstavlja delavca z rokami in nogami "primrznjene" v velik kos ledu, ob ograji tik njega pa stoji profitar špekulant in se smehlja. Delavec ga začudeno gleda in vpraša: "Kako to, da so je mene primrznil, dočim se ti povsem svobodno giblješ?"

V isti številki ima Labor pod sedemkolonskim naslovom poročilo o spletkah operatorjev, ki so izzvali sedanjo premogovniško krizo, oziroma boj, v veri, da je javnost in zmaga na njihovi strani, unija premogarijev pa bo morala v umik osramočena in v tem položaju izgubi svoj vpliv in zamah.

Da-li jim je Lewis s svojo taktiko igral pri tem v roko ali ne, ni važno. Važno je le, da so napravili pod masko napadov na Lewisa proti premogarijem tolikšen vrišč kot da oni s svojo zahtevo za več zasluzka tirajo deželo naravnost v Hitlerjevo in Tojovo malho.

New Leader, ki gotovo ni ekstremističen list, odkriva v izdaji z dne 1. maja na prvi strani v okviru številke zveznega urada za kontroliranje cen (OPA). Te uradno ugotavljajo, da zasluzek delavcev ne preti povzročiti inflacijo, pač pa NEOMEJENI DOBIČKI KORPORACIJ, ki jih žanjejo magnetje industrije, rudnikov, špekulantov, bankirjev in bogatašev v splošnem. O takih podatkih veččasopisje molči in tudi "radio komentatorji" jih ne oglašajo.

Socialistični tednik "Reading Labor Advocate" ugotavlja, kako so se delavci bali socializma, češ, da bo vse socializiral. A sedaj je isto delavstvo okusilo "socializacijo" na sebi. Toda to "socializiranje" je le za delavce, dočim so obrati, za katere so "socializirani", ostali PRIVATNA svojina.

Razni Rickenbackerji bi pod gesli patriotizma radi pripravili delavce še globokeje v podložnost, vzeli jim še več pravic.

"Poglejte vojake, ki se bore in trpe vsepovsod, ne da bi mislili na ure, ali pa na poldruha plačo za nadure! Zanje ni odnara, ne siren, ki jim bi oznanjale, da je delavniko konec. Prejemajo plačo, ki znaša skozi ves mesec komaj toliko, kot plača povprečnega delavca na teden, pa se ne pritožujejo, in niti na misel jim ne pride, da bi pretili s stavkami, ali vrghi orožje proč kakor pomečejo delavci proč svoje orodje, kadar zastavkajo. "Sedeče stavke" — mislite si vojake, ki bi pretili z njimi, ali pa bi se obračali leno, kakor se delavci, kadar se vsled svojih kapric lote s počasnostjo zmanjšati produkcijo? Tega med vojaki ni!

Afrika je sedaj razen malega ostanka osične armade prosta, dasi sta jo imela Hitler in Mussolini v nju- neno načrtu za popolno osvojitve. Italija je svoje afriške cesarstvo izgubila do zadnjega koička. Na vrhni sliki je zavezniška posadka, ki je prodirala proti Tanisu.

JANKO N. ROGELJ, gl. predsednik ABZ:

Usmiljena srca darujejo

Rad pišem in apeliram na usmiljena srca naših ljudi v Ameriki. Zelo rad bi videl, da bi naši ljudje onstran morja dobili veliko darilo od ameriških Slovencev, ko mine vojna. Toda moja iskreno voljo do brezplačnega dela zagrenijo posamezniki, ki imajo nerazumljive, mogoče osebne namere napram meni. Naj bodo te nehumanitarne namere še tako grenke, (in, če bi bile poleg tega še tudi pravične), ostane pri meni moja sveta dolžnost do trpečih v domovini — moja najvišja vera. Tako čutim jaz že preko dveh let, tako čutim danes, zato vam pišem to poročilo.

Glavni blagajnik JPO-SS mi poroča, da je v mesecu aprilu sprejel sledeče prispevke:

Math, Novak, Owen, Wis., \$1; lokalni odbor št. 34, Detroit, Mich., \$28; pevski zbor Svoboda, \$215.72; lokalni odbor št. 11, Butte, Mont., \$71; lokalni odbor št. 35, Cleveland, O. (collinwoodsko okrožje), \$500; lokalni odbor št. 23, Johnstown, Pa., \$34; John Dolenc, tajnik društva 36 SNPJ, \$9.42; F. S., New York, N. Y., \$100; in Ameriška bratska zveza, Ely, Minn., \$500. — Skupno v mesecu aprilu \$1,412.14.

Skupna vsota v blagajni JPO-SS, je bila dne 1. maja \$48,652.50. Od te vsote je naloženega v ameriških vojnih obrambnih bondih \$44,955.00.

Nekaj je že v blagajni. Usmiljena srca bodo še dala. Kdor je že dal, naj še daruje. Kdor še ni prispeval, naj dvakrat in hitro daruje.

Mrs. Anna P. Krasna je pričela v Glasu Naroda pismo Slovenca F. S., katerega besede so vsega upoštevanja vredne. Del njegovega pisma se glasi:

"Ker jaz nikdar od nikogar ne pričakujem, kar nisem pri volji tudi sam storiti, prilagam temu pismu ček za \$100. To

je moja celomesečna plača, ki jo rad darujem, dasi meni to ni lahko, kakor mnogim drugim, ki imajo mnogo večji zasluzek. Da tega zneska nisem že davno poslal, je vzrok, ker po več kot devetletni brezposelnosti in vsled neugodnih razmer in slabega zdravja pač nisem mogel. V zadnjih desetih letih je bilo celo mlajšim in zdravim ljudem dostikrat težko dobiti delo mnogo težje pa še zame, ker sem že davno prekoračil prvo polovico stoletja."

To so besede, ki gredo z zlatom na tehtnico. Tudi njemu je dolžnost največja vera na svetu. Kdo je njemu enak med nami Slovenci v Ameriki? Kdo drugi je dal svojo celomesečno plačo domovini na oltar? Kdo bo prvi, ki mu bo sledil na pot človeške usmiljenosti in vzgledne zavednosti? Ah, kako veliki in blagovestni bi bili vsi Slovenci in Slovenke v Ameriki, da ima vsak njegovo iskreno srce in njegove dragocene besede. Če bi bili njemu enaki, ne šteli bi tisočake, ampak milijone dolarjev v blagajni JPO-SS.

Naša pomožna akcija zbira denarne prispevke ter iste nalaga v vojne obrambne bonde. Imamo dva dobra namena: Prvo pomoč nudimo svobodni Ameriki, drugo pomoč bomo dali trpeči rojstni domovini, ko mine vojna. Ne moremo drugače, naši sklepi in pravila nam tako narekujejo. Vsi, ki so prispevali v naš sklad, so dali na podlagi naših pravil in sklepov, ki so bili odobreni od desetih naših bratskih organizacij, ki predstavljajo pretežno večino našega naroda v Ameriki.

Nekatere narodne pomožne organizacije v Ameriki poizkušajo pomagati takoj. Koliko jih je, tega ne vem. Grki imajo tudi tako pomožno akcijo, nabrali so preko 5 milijonov dolarjev. Oni so napravili poizkušnjo s takojšnjo pomočjo. In

In vendar, čigavi pa so ameriški vojaki, če ne v ogromni večini iz delavskih in farmerskih družin?

Ako se pridobitve delavcev pod gesli vojnih naporov spravi na ničlo in izkoriščanje pa potisne do vrhnje točke — v kakšne razmere pa bodo prišli vojaki, ko se vrnejo z bojišč v civilno življenje?

Da, res bi moralo biti tako, da se bi žrtvovali v naporih za zmago vsi enako, oziroma vsakdo po moči svojih sredstev.

A sedanja uredba je taka, da mora delavec hočeš nočeš prispevati veliko veliko večji delež požrtvovalnosti v naporih za zmago svoje dežele, kakor pa tisti, za katerega dela, ali oni, ki kujejo na račun vojne dobičke v stisnjenih in v milijonih, ne da bi jim bilo treba delati.

Da, zmagati hočemo! Vse za zmago! To pa ne pomeni, da bi morali na slepo slediti onim, ki oviti v zvezdnato zastavo zahtevajo, da naj delavci le molče, garaajo in izpostavljajo svoje zdravje in življenje eni v industriji in v rudnikih, drugi na kmetijah, tretji na bojiščih.

Vsi veliki napori ljudstva v sedanjem svetovnem konfliktu bodo kaj vredni po zmagi le, če si ob enem izvojujemo tak demokratični gospodarski red, v katerem ne bo več mesta za plutokracijo, ki sedaj gospodari in jo briga najbolj le to, kako bi delovno ljudstvo obdržala v podložnosti.

JOSKO OVEN:

RAZGOVORI

Stalinov govor prvega maja je vznemirjene duhove v nevturalnih in zavezniških krogih precej pomiril. Pohvalil je angleški in ameriški napor, sijo njih zračne ofenzive v Evropi in bojne operacije v Tuniziji. Ruskemu ljudstvu je dejal, da študi ni še zmaga dobljena, je vseeno nasprotnik tako osjabljen, da še tri take poraze, kot so jih fašisti doživeli zadnjo zimo v Rusiji, pa bo zmaga zagotovljena. Sploh se je prvomajski praznik obhajal v Rusiji v večjem optimizmu kot še kdaj od začetka te vojne. Viden uspeh zavezniških priprav za naskok "evropske trdnjave" ter veliko večja pomoč Rusiji in ob enem vtis, katerega je napravila zadnja zimska ofenziva, je dvignila vero v zmago do največje točke.

David M. Nichol, moskovski poročevalec za Chicago Daily News poroča, da večjega praznovanja še ni bilo kot to. Bilo je več manjših shodov kot na primer v dvorani obrtne unije, katerega so obdržavali konzermoli (komunistični naraščaj). Na tem shodu, katerega se je udeležil tudi omenjeni časnikar, je bilo nekako dva tisoč ljudi, v večini delavci in vojak, kateri so se med letom odlikovali s posebnim delom. Eden govornikov je bil petnajsetletni Vasja Curov. Ponosen je, da ga je načelnik gerilcev klicel Vasilij Nikolajevič, kot da je že odrasčen. Vasja je bil v šestem razredu, ko so Nemci zavzeli njegovo vas 25. julija 1941. Eden njihovih prvih činov je bil obešenje njegove sestre Nadje, katerega je bila načelnica konsomolskih deklc.

Smrt matere in še dveh njegovih sestric

Tisto noč sta on in njegov tovariš odrezala truplo z vislic, nato pa pobegnila v gozd ter se pridružila gerilcem. Vasja, majhen, tako da je njegova gladko ostržena glava komaj gledala izza govorniške mize, je nato povedal, da so Nemci usmrtili tudi njegovo mater in še dve sestri zato, ker niso mogli njega ujeti. Vse to je povedal počasi in zelo razločno. Omenil je tudi dolgo listo njegovih solskih tovarišev, katere so Nemci pobili! Čeprav mlajš, se je navadil obratovati strojnico. Pozneje je postal "tommy-gunner". Udeležil se je iz zasede napada na nemški tovorni vlak. Gerilci so pobili skoro vse vojaško spremstvo tega vlaka, katero je šlo sto petdeset vojakov. Vasja sam jih je pobil osem.

V poročilu so še druge zgodbe, ena strahotnejša od druge, ali ta naj zadostuje.

Poljska in Beck

Zadnje čase postaja bolj jasno, kaj je v ozadju poljsko-ruskega spora. Bilo je že večkrat omenjeno, da je poljska vlada, kot so v večini vse pobegle evropske vlade v tujini, izzvezmi Čehov in par drugih, zelo reakcionarne. Dokaz imamo tudi v Jugoslaviji, kjer vlada sama priznava, da se Mihajlovič bori proti partizanom, dočim so slednji edini v boju proti Nemcem in Italijanom.

Beck, kateri je z ostalimi poljskimi fašističnimi veleposelniki zaigral Poljsko, živi po pobegu v Rumuniji ter od tam vleče vrvice tistih njegovih navezanih "pajacev", s katerimi je natrpal poljski kabinet. Tudi Čehi so skušali zamotati v svoje spletke, ali Beneš, kateri koncem tega meseca obišče Chicago, je preveč dober državnik, da bi se dal zaplesti. Kot izgleda, bo dobro za vse, da je stvar prišla odprto na dan.

Knjige

Cele kupa knjig je že izdanih o vojni, vojaški taktiki, o miru itd. Precej izmed njih je prvovrstnih. Ena teh so Poljakkovi "Beli mamoti" (White Mammoths). To je isti pisatelj, kateri je napisal knjigo "Rusi se ne podajo" (v angleškem prevodu Russians Don't Surrender"). Beli mamoti so njegova zadnja knjiga. Padel je v boju oktobra 1942. Bil je star štirinideset let. Poljakkovi ni bil samo dober pisatelj, ampak eden najboljših ruskih

časnikarskih poročevalcev. Udeležil se je nešteto bojev, in v enem ga je zadela smrt. Beli mamoti so zgodba velikih ruskih tankov, ki jih imenujejo "K. V." (Klem. Vorosilov), ter vojakov, kateri jih vodijo v bitkah. Obenem je to zgodba tovarn in delavcev za Uralom, kjer so ti veliki izdelani. Knjiga je vredna čitanja. Stane \$2.50.

Druga knjiga, katerega je sedaj silno popularna, je Willkiejeva "One World". Napisana je v dobrem stilu od človeka, kateri je v tako kratkem času zelo veliko videl. Kdor pozna Willkieja iz preteklosti, se morda čudi, ker je napisal tako knjigo.

Ena najlepših biografij, kar sem jih še čital, je "George Washington Carver". To je življenjepis velikega zamorskega človekoljuba in učenjaka, enega največjih, pa naj bo to že belih ali črnih, kar jih je še porodil ameriški jug. Knjiga stane \$3.50. Če le mogoče, jo prečitajte.

Knjige kot John T. Whitakerjeva "We Cannot Escape History" in Vincent Sheeanova "Between Thunder And The Sun" sta izredno priporočljivi. Vincent Sheean je pred leti napisal prvo knjigo "Personal History", katerega je krila dobo med 1919 ter 1934, ko je bil časnikarski poročevalec v Evropi, Afriki in Aziji. V tej knjigi je obravnaval rusko in kitajsko revolucijo in francosko ter špansko vojaško kampanjo v Maroku. V tistih časih je bila ena najboljših. V "Thunder and the Sun" opisuje špansko civilno vojno in korumpirane razmere, katere so vladale v Evropi in svetu med leti 1936-39. Posebno zanimivo so pomenki v razkošni vili na južno-francoskih Antibih, kjer se je razgovarjal o svetovnih vprašanjih s Churchilom, z angleškim Edwardom (Duke of Windsor) ter Lloydom Georgom. Še ko to čitaš spoznaš ogromno razdaljo med aristokracijo, buržvazijo in med nami. In vendar so oni odločali usodo sveta, za katero sedaj plačujemo.

Knjiga "We Cannot Escape History" je bila v Proletarcu že omenjena. Vsakemu jo toplotno priporočam. Strašna je zgodovina španske civilne vojne. Tudi njene posledice žalujemo sedaj. Je še dolga vrsta knjig, o katerih bom pisal prihodnje.

Pri nas

Dne 30. aprila sem se udeležil banketa, katerega je priredilo društvo Pionir št. 559. SNPJ v počast novo sprejete mu članu pisatelju Louisu Adamiču. Banket je izpadel zelo povoljno in je v celoti odgovarjal namenu. Ugovarjal nisem, pa če je prav ravno pri mojem sosedu zmanjkalo vina. Med raznimi govorniki kot so bili Cainkar, Vider ter Fr. Zaitz, katerim je bil čas zelo odmerjen, je bil s. Etbil Kristan. On je imei v resnici lep

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Tole mi ne gre v glavo?

Cemu so najglasnejši patrioti najbolj kričavi proti delavcem, molče pa o onih, ki zanjejo dobičke? Njihovo tolnačenje svobode in demokracije mi nikakor ne gre v glavo.

Iz SANSovega urada

3935 W. 26th St., Chicago, Ill.

Pravila za naše podružnice

Na koncu preteklega meseca smo poslali podružnicam Slovenskega ameriškega narodnega sveta pravila...

V smislu teh pravil, oprajočih se na sprejete resolucije in zaključke Slovenskega narodnega kongresa...

Član ali članica katerekoli naše podružnice postane lahko vsaka oseba slovenskega ali pa tudi kateregakoli drugega pokolenja...

Naše gibanje

Od 26. aprila do 5. maja so se nam prijavile tri nove podružnice...

V manjših naselbinah se podružnice lahko združijo v krajevne zveze...

To so poglavite točke in določbe v podružničnih pravilih in vsaka naša podružnica naj jih vzame na svoji prihodnji seji...

Brošura dr. Ivana Čoka

V začetku tega meseca smo dobili iz tiskarne Acorn Press v Ridgefieldu, Conn. kjer se tiska revija "Yugoslavia"...

Kakor že naslov sam pove, se brošura peča z vprašanjem tržaškega mesta in pisatelj pride v njej do zaključka...

Dokazi za to so v prvi vrsti

podprti z izjavami, podanimi od raznih italijanskih državljanov in politikov...

Slovenski ameriški narodni svet je založil za namenoma, da pride v roke vsem tistim...

Brošura je bila v teh dneh

poslana tudi vse našim podružnicam, članom in članicam osrednjega in izvrševalnega odbora...

Kar nam še potem ostane iztisov, jih bomo imeli na razpolago za tiste, ki si hočejo naročiti to brošuro...

Naše podružnice naj se pečejo z njeno vsebino po možnosti na svojih sejah...

sprejelo za svojega člana ter mu priredilo častni večer. Prihodnji dan je imel informativni sestanek...

SMRT POBIRA

Sin Johna Zajca v Clevelandu ubit v letalski nesreči. Mike Cvelbar, bivši predsednik društva Naprej št. 5 SNPJ, preminul

Clevelandska slovenska naselbina je izgubila nedavno dva svoja zelo znana člana...

V Columbusu v Montani je preminul Mike Cvelbar, bivši dolgoletni predsednik društva Naprej št. 5 SNPJ...

Do izselitve je bil mnogo let naročnik Proletarca. Dasi ni bil član JSZ, ne aktiven v njegovih akcijah...

Družina Johna in Anne Zajc v Collinwoodu (452 E. 157th St.) je dobila koncem aprila iz vojaškega urada sporočilo...

Pokojnik John R. Zajc je bil star 24 let. Kakor stari, je imel tudi John zanimanje za razne društvene in druge aktivnosti...

Dr. Ivan M. Čok napisal brošuro o vprašanju Trsta

The Problem of Trieste. O vprašanju Trsta je bilo v jugoslovanskih in italijanskih listih v Ameriki...

Za bodočo usodo tega mesta se zanimajo najbolj Slovenci in kajpada, Italija. Slovenci in primorski Hrvati so po vsej pravici prepričani...

Razpravo o tem vprašanju, ki za Slovence same sicer ni problem, ker bi moral biti Trst po vsej pravici njihov...

Knjižica stane 25c izyod, pet skupaj pa \$1. Razpošilja jo Slovenski ameriški narodni svet, 3935 W. 26th St., Chicago, Ill.

Izgube ladijske teže na morjih. Ameriški mornarični oddelek pravi, da znašajo izgube zaveznikov leta 1942 okrog en milijon ton skupne ladijske teže...

PROSVETNA MATICA

V fond Prosvetne matice so vplačala društva, klubi JSZ in druge organizacije in posamezniki v januarju, februarju, marcu in aprilu 1943 kot sledi:

Table with 3 columns: Stevilka društva in kraj, Vredn. \$, Vredn. 12.00. Lists various clubs and their contributions.

KLUBI J. S. Z.

Table with 2 columns: Klub, Vredn. 12.00. Lists clubs and their contributions.

DRUGE ORGANIZACIJE IN POSAMEZNIKI

Table with 2 columns: Organizacija, Vredn. 6.00. Lists other organizations and individuals.

TAJNIŠTVO P. M.

Prva slovenska pralnica se priporoča rojakom v Chicagu, Ciceru in Berwynu.

Po pet ladij na dan

V ameriških ladjedelnicah se sedaj zgradi povprečno po pet ladij na dan ali več kot v vseh ostalih deželah po svetu skupaj.

Parkview Laundry Co.

FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika. Fina postrežba - Cene zmerne - Delo jamčeno.

Baretincic & Son

POGREBNI ZAVOD. 424 Broad Street, JOHNSTOWN, PA.

Bitka v Tuniziji je bila teška. Rommel je storil vse v svoji moči, da bi vojno v Afriki zavlekel v nedogled. In mu je res prilično uspelo. Ameriške čete so udrele v Afriko pred več kot šestimi meseci.

V Zed. državah je štiri in četrt milijona tujcev, to je, nedržavljanov

Podatki o številu in registraciji inozemcev (aliens) končno urejeni in objavljeni

Vsled vojnih razmer namreč še predno smo se mi zapletli vanjo, in pa že stare kampanje za registriranje tujcev, to je, prebivalcev v tej državi, ki še niso državljanji...

Prvi uradno objavljeni podatki o registraciji in o poznnejših raziskavanjih, revizijah, prijavah in odjavah, so sledi:

Dne 31. decembra 1940 je bilo številu tujcev v Zedinjenih državah 4,921,452. Vsled naturalizacije, odhoda ali smrti se je to število do 31. decembra 1942 skrčilo na 4,202,717...

Tuji so prišli v Zed. države iz nad sto raznih dežel. Skoro 75% tujcev v Zed. državah je bilo rojenih v Evropi...

Največje število tujcev je iz Italije (695,363), za njo sledi Kanada (488,012), Poljska (442,553), Mehiko (416,893), Rusija (366,842), Nemčija (314,715).

Več kot 28% (1,235,425) tujcev v Zed. državah je bilo pod 18 let starih, medtem ko je 31 odst. celokupnega prebivalstva pripadalo tej dobi starosti.

MALO DROBIŽA

Advokat Joseph Goldstein je naslovil justičnemu oddelku, kateremu načeljuje generalni pravnik Francis Biddle, v imenu javne brambe okraja Kings (N. Y.)...

Well, o Lindberghu sedaj prav malo slišimo. Pravijo, da dela pri Fordu. Večraj še slaven, sedaj do malega pozabljen. Bržkone čaka slična usoda drugega slovitnega letalca - Rickenbackerja, ki se tudi vtičuje ne v letalske zadeve...

Saj sta tudi v SANSu dve osebi, ki sta prejeli odlikovanja. Predsednik Roosevelt je v tretjem letu svojega tretjega termina. Tudi ako ne bo nič drugega, bo zgodovina morala pisati o njemu, da je službo nastopil ko je bila ta dežela v svoji največji ekonomski krizi...

Prva slovenska pralnica se priporoča rojakom v Chicagu, Ciceru in Berwynu.

Parkview Laundry Co.

FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika. Fina postrežba - Cene zmerne - Delo jamčeno.

poglavje še precej drugega dela. Ko to pišem, mi je slučajno prišla v roke notica o bivšem italijanskem bankirju Arianu...

Vračamo se v čase ameriških pionirjev, ki so se zahvaljevali za obilne pridelke. Doba, ko smo jih uničevali, je minula.

John Chamazar.

Trgovina z inozemstvom Zed. državam neobhodno potrebna

"Ko mine vojna, je za blagostanje Zed. držav temeljni pogoj velika trgovina z inozemstvom," je dejal Leo Pierson, predsednik Export-Import banke...

Naša industrija je preogromna, da bi mogla uspevati samo z domačimi naročili, je ugotovil, "kakrji-če postane odvisna le od svoje dežele, ne bo dobička zanjo in ne prosperitete za deželo."

Več nego 70% vseh registriranih tujcev je prišlo v Zed. države pred l. 1924, a med temi jih je nad 900,000 prišlo sem pred letom 1906. Samo 1 in pol odstotka tujcev v Zed. državah je bilo pod 18 let starih...

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

nova knjižica, s poljudnimi navodili kako postati AMERISKI DRŽAVLJAN.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav...

Knjigarna Proletarca

2301 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILL.

PRISTOPIJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI

Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00. Ustanovljuje nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN and SURGEON. 3724 West 26th Street, Tel. Crawford 2212.

Baretincic & Son

POGREBNI ZAVOD. 424 Broad Street, JOHNSTOWN, PA.

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

Največja slovenska knjigarna v Zed. državah. 2301 S. Lawndale Ave., Chicago

Pišite po cenik PROLETARCU

2301 S. Lawndale Ave., Chicago

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN and SURGEON. 3724 West 26th Street, Tel. Crawford 2212.

Some Aren't "Doing Their Bit"

Ask your air warden if you want to know which group of people is shouldering the largest part of the responsibility for homefront duty. He'll probably tell you it's the working people.

One air raid warden who had been spending about two hours a night, five nights a week trying to recruit men and women for air warden duty, got so disturbed by the apathetic attitude of his fellow citizens that he wrote a letter to the New York Times. This letter relates some of his experiences.

This air raid warden, Eugene Wood, found that in the large apartment houses of the moderately well to do an amazing number of men and women, rather than help safeguard their neighbors, preferred to depend on them. They were patriotic Americans, "but they believed a sense of duty was what the other fellow should have."

The warden continued, "Since I had heard that the response among the laboring people was much better, I was moved to make some inquiries. Here are some facts I unearthed:

"It is far easier to obtain warden quotas in sections where the sacrifice is much greater. Even refugees respond better than our wealthy suburbanites.

"When I went to make a deposit at the Red Cross Block Bank in the old Tiffany Building I learned that the workers came in droves, but blood donors among the upper middle and upper classes were comparatively rare.

"Among the USAAC's, where volunteer ambulance drivers were needed badly, gaps in the service had to be filled with drivers of trucks and delivery autos, who, after eight or nine hours of wage-earning in the driver's seat, came directly from work to an eight-hour all-night volunteer driving job.

"At the First Fighter Command, it was easy to get women for the night shifts. The working girls flocked in to take over. But for the day jobs, where female idlers should abound, it was, and still is, an almost impossible task to get enough recruits.

"There is the picture, and I contend it is far from pretty."—The Advance.

Jesse Jones and Aluminum Russia and Poland--

The reluctance of the daily press to print anything but the faintest mention of developments involving the behavior of corporate giants and their Washington spokesmen has obscured from the general public the newest and strangest story about Jesse Jones and his old friend, the Aluminum Company of America.

Jones' passion for handing out handsome favors (in the form of cash loans) to big corporations in general and the Aluminum Company of America in particular is fairly well known. His most recent display of tenderness for Alcoa's Canadian sister, Aluminum, Ltd., shows that bighearted Jesse plays to no favorites in the Aluminum family, just as long as the American taxpayers' money holds out.

Recent investigation has disclosed that Jones dumped \$68,500,000 of Reconstruction Finance Corporation funds into the lap of Aluminum, Ltd., Alcoa's Canadian sister, for the construction of a private power project on the Saguenay River in Quebec.

Little business men who have learned to their sorrow the exacting interest and collateral demands with which the RFC chairman greets their requests for financial assistance, will be interested to know that Aluminum, Ltd., was granted the money interest free.

In addition to this soft financial arrangement, the aluminum trust, through its \$1-a-year friends in the War Production Board, whose teamwork with Jones has always been very slick in propositions of this kind, was able to obtain priority ratings giving it vital materials which were being denied our own public power projects in this country.

Investigation has revealed that although Congress passed special legislation to provide additional generating units for Grand Coulee, the \$1-a-year men were steadily reducing that project's priority rating until work was stopped altogether. Meanwhile the privately owned Canadian plant was getting American-made turbines and generators.

These shocking revelations have aroused deep resentment among progressives in Congress and Rep. John Coffee, Washington Democrat, has introduced a resolution in the House of Representatives calling for a thoroughgoing investigation of the Jesse Jones-Aluminum deal by a joint committee of Congress.

The prospects for passage of the Coffee resolution are none too bright, with the Tory block securely in the saddle. If the House refuses to act, the Senate's Truman Committee could well afford to make this undercover alliance between private power, the aluminum trust, and Jesse Jones a special order of business.—The Progressive.

GIVING AID AND COMFORT TO THE ENEMY

What is a military secret? Frankly, we don't know. The following incident prompted us to present the question to our readers.

One of the best known of the columnists—his writings are probably reproduced in 200 or 300 daily newspapers—just a few days ago gave a detailed report of a meeting between President Roosevelt and a large group of Congressmen. The President is said to have told his guests that during his conference with Churchill in Casablanca he proposed a "shotgun" wedding between General Giraud and General de Gaulle, leaders of the anti-Nazi French.

"By the way," he is supposed to have said to Churchill, "who is paying de Gaulle?" and Churchill is supposed to have replied, "I am," and to have promised to force de Gaulle to meet Giraud.

The "wedding" did not come off, according to the columnist, because de Gaulle was "stubborn." After that, the columnist devotes much space to the President's ridicule of the Gaulle's pretensions and mannerisms.

We don't know a blessed thing about what took place at this White House meeting, but we do know that the columnist's story will be "worth its weight in gold" to Hitler and his supporters in the Vichy government.

They can say, on the strength of this yarn, that Roosevelt and Churchill boasted that Giraud and de Gaulle were puppets, who had to respond to their orders because at

least de Gaulle was getting his pay from Churchill.

Of course, even if true, the story should not have been printed at this crucial time. If it does not "give aid and comfort to the enemy," we certainly do not know the meaning of that term.—Labor.

JERRY VOORHIS' FIVE-POINT PROGRAM

Jerry Voorhis of California, one of the bravest and most enlightened members of the National House of Representatives, submits a five-point social security program for after the war:

(1) A national old age pension system for all persons who have reached the age where employment in industry in normal times cannot be expected;

(2) Help for mothers and children left without a "bread winner";

(3) Insurance against ill health, accident and disability;

(4) Insurance against unemployment, with the rate high enough to sustain the purchasing power of those who are temporarily unemployed;

(5) A nation-wide school lunch and penny milk program, so that no "kid" between the Atlantic and the Pacific may be hungry while he is endeavoring to corral the three R's.

There is nothing "wild-eyed" about this program. To make it work, however, industry will have to find jobs for those able and willing to work. Otherwise, it would be the duty of government to intervene promptly. Jobs for all, and always will be, the keynote of all social security programs.—Labor.

THE MARCH OF LABOR

WE'RE GOING SOMEWHERE

Last week the editor "reflected" that "the socialization of things and of people had to come." Also that he had thought about this development in that "we have reached the period of socialization with the nation's resources still owned and controlled by a privileged class, with the profit motive still intact, and with the government still functioning to safeguard the same old game of exploitation of workers for the profit of owners and managers."

We follow that line now because we want to emphasize that fact that we're still going places.

We are going toward the peace table, for one thing. What do the workers of this nation expect to come from that if the same people are in control of the same economic order that brought war to the world?

We are going toward the day when there won't be so many war jobs for workers. Do the American people want an owning, exploiting class to make the rules of life when millions of jobs disappear?

We are going rather fast to 10 years from now. That's when the bonds that were bought today will flood the market with cash. Suppose inflation meets us when we come to that point. How much liberty will we have if the tune is called by an exploiting class?

That freeze-job order wasn't the last thing that will happen to us; it's only one more step along what must be a long process of human regimentation if a planned economy is to save civilization. What will planning and control mean to human rights if it happens before the workers make the means of life the property of all the people?

We know some of the answers already. We found them out by watching what planning and control have meant to other nations who reached that stage of human development with a class society still functioning.

Socialist have been thinking through such questions for a long time. That's why they could do nothing else than stand steadfastly for the social ownership and democratic management of the national economic machine. And that's why Socialists were not surprised when this generation, having rejected the Socialist way, arrived at the era of socialization in a welter of fascism and war.

Well, we're still going somewhere; there's no stopping. Sure as tomorrow's sun rises, we're going to be economically controlled and coordinated. The only question is whether the people will rule and regiment themselves of their own common good or whether there will be a master class hanging around to do the job for the master's good.

By permitting a class economy to run its course, we decided quite some time ago what socialization would be like today. And now we can't avoid deciding, either by action or inaction, what it will be like in the years following the war. Where do we want to go—to fascism or to Socialism? —Reading Labor Advocate.

LET PEOPLE SPEAK UP

As far back as 1924 the Democratic Party and the GOP both were speaking brave words about conscripting dollars as well as men and promising the Nation that no one ever again should profit from war.

The President now has challenged the members of Congress to prove the platforms meant what they said, that it wasn't all just campaign talk.

Perhaps the challenge will go unheeded. This Congress, though willing enough to limit the wages of factory and white-collar workers, pretends to scent "Communism" in every suggestion to limit high salaries, profits, dividends and bonuses. When corporation executives clamor for the right to vote themselves \$500,000 salaries, that becomes "the American way of life."

Congress fears inflation from each 10-cent-an-hour raise: the \$500,000 salaries don't faze it.

The members of Congress may prefer to forget the pledges their parties made. It's the people's job not to let them forget, to keep reminding them, as the President did. And in the forefront of this movement should be the American Legion. It was the Legion which first raised the cry for removing the profits from war. It has renewed that campaign every convention since.

There's no question but an overwhelming majority of the American people are behind the President on this issue. The Democratic and Republican Parties never would have made their campaign pledges unless that were true. All right, let the people speak up.

HISTORY IS REPEATING ITSELF!

"Predatory Interests" Digging In on Washington Front, Just As They Did During First World War, With Disastrous Result

Every day brings fresh evidence that the "Predatory Interests" are devoting at least as much time to the capture of Washington as they are to the defeat of the Axis powers.

The latest, of course, is what looks like a surrender by the administration on the tax issue. True, the "interests" do not get their beloved Ruml Plan, but before the fighting is over, they will have at least half of it, and that's five billion dollars—a lot of money in any man's language.

While the wages and jobs of the workers are being "frozen" and the little farmer is being gradually pushed out of the picture in favor of the big plantation owner, who is permitted to import Mexicans and blacks from the West Indies so he may have "cheap labor," the profiteer is having a pleasant time. Every time he is "regulated," his prices are boosted.

The same thing happened during the last World War. The Wilson administration had been the most progressive seen in Washington since the "War Between the States." The movement we began preparing to take part in the European conflict, "do-lac-a-year men" flocked into Washington. When the Armistice was signed, they were "running the show."

Naturally, the small farmers and workers, who had placed Wilson in power, were chagrined. They didn't take much interest in the 1920 election, and Reaction took over the capital.

It would be most unfortunate if something like that happened in the 1944 presidential election. Frankly, we are not worried about the Democratic party, but we are concerned about the future of the Progressive movement in this country. The movement so dear to the hearts of the plain people will be crippled most seriously for at least a generation if President Roosevelt and his associates continue to permit the "Predatory Interests" to dig in on the Washington front.—Labor, Washington, D. C.

Post War Planning Now "Quite the Thing"

It was but yesterday that discussing post war aims was considered as either something in bad taste or just indulgence in day dreaming. Suddenly, almost overnight, the situation has changed and today nearly everybody is discussing post war aims. And, of course, there are as many plans, proposals and "ways out" offered as there are headlines among the planners.

Why has it suddenly become "quite the thing" to do what was considered wrong a while ago? We do not pretend to know, but perhaps it is the turn toward the better in our war fortunes that has caused the change. One does not quite feel like talking "futures" when death is around the corner. Perhaps in this direction, too, is to be found the explanation of a sense of disturbance felt by many in and around Washington. The sense of disturbance was about the alleged indifference shown by the President to the proposals of the National Resources Planning Board which he himself later submitted to the Congress. These proposals known as Social Security Plan ("from the cradle to the grave"), or the American Beveridge Plan, had been, according to the Washington know-it-alls, resting idly upon the President's desk for many months and had not been permitted to reach the Congress. Presumably, these wisecracks were sure that the Congress had been just waiting, with outstretched arms, to receive these proposals.

Be that as it may, post war planning is now in style and we are glad of it. Even though our best efforts must go in the direction of winning the war, time, energy and competence must be found to plan the future, the days and the years after the war. Indeed, nothing would be more dangerous than to assume that planning for after the war could be put off until after the war is won. Planning of the post war aims of the United Nations can be and, if properly done, would be, a powerful additional war weapon with which to beat the gangsters Axis.—J. B. S. Hardman, in The Advance.

UNCLE SAM IS OWNER OF BIG WHEAT STOCK

Uncle Sam is about to become owner of 225,000,000 bushels of wheat on which loans made to growers have been defaulted.

The loan rate on the 1942 crop was \$1.14 a bushel, or 85 per cent of parity, which is a few cents below present market prices. In the long run, Uncle Sam may be the gainer, since a smaller wheat crop this year is expected to substantially lift prices.

Under the law the government may sell the wheat for livestock feed or for conversion into industrial alcohol, but not for human consumption.

25 Billions Spent In Combatting Hunger

During the 10 years of depression that started in 1933 nearly 25 billion dollars were spent in redemption of President Roosevelt's pledge that no American would be permitted to starve.

That sum included money appropriated by Federal, state and local governments, it was revealed this week by the Social Security Administration.

CANADA RELIEF ROLLS AT AN ALL-TIME LOW

Ottawa, Can., April 28.—Only 47,168 persons—all "unemployables" with few exceptions—were on direct relief in Canada in December.

This is considered by the Labor Department as the minimum which could be expected for a winter month. At the peak of the depression, in April, 1933, official records show a grand total of 1,517,000 were on direct relief.

CANADA WILL ADOPT MEATLESS TUESDAY

Ottawa, Can. — To reduce meat consumption of those who eat their dinners or suppers outside their homes, Canada gets "meatless Tuesdays" since May 3.

The order applies to restaurants, hotels and institutions, and is a prelude to the meat rationing order to go into operation about May 17.

In the meantime, charts have been worked out for the guidance of butchers and consumers. It's a complicated proposition, but the basis is to give every person 32 ounces of meat per week, less an allowance of eight ounces for bone. In other words, minus bone and gristle, each Canadian will get approximately 24 ounces of meat.

Quebec Labor Protests Restriction On Beer

Quebec City, Can.—Warm protest against beer restrictions was made by the Quebec Provincial Federation of Labor in submission made to the Quebec Provincial Cabinet.

"Our conviction that this was decided by a small group of so-called reformers, whose only object is to take from other what they enjoy, does not make this drastic order-in-council any more acceptable," the Federation said.

Bright Crop Prospects

In sharp contrast to alarming stories concerning food prospects given out by Washington officials a few weeks ago are crop reports coming in from various sections of the country, issued by state departments of agriculture.

Almost without exception, they tell of increased plantings, with most farmers abreast of their work. The only retarding factor, it was explained, is the late spring.